

Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi “(BSMV)” Uygulama Genel Tebliği Düzenlemesi İçin Öneriler

BSMV Teorisi

Banka ve sigorta işlemleri başta olmak üzere genel olarak tüm finansal işlemleri vergilendirmeyi amaç edinen Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi'nin (“BSMV”) temel 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununa dayanmaktadır. BSMV, esas olarak banka işlemleri ile sigorta işlemlerindeki vergilendirmeyi amaçlamakla birlikte menkul kıymet alım satımı ve aracılığı gibi diğer bazı işlemleri yapanlar da 6802 Sayılı Kanun ile beraber banker olarak tanımlanmış ve yine aynı Kanunda belirlenen işlemler itibarıyla bankerlerin de BSMV'ye tabi olmaları hüküm altına alınmıştır. Bununla beraber, banker kapsamında vergilendirilmesi amaçlanan işlemler genel olarak bankacılık işlemleri ile örtüşmektedir.

BSMV hükümleri 6802 Sayılı Kanunun 28'inci ve 33'üncü maddeleri arasında düzenlenmiştir. Kanunun 28'inci maddesi ile BSMV'nin konusuna giren işlemler ve vergiyi doğuran olay düzenlenmekte olup, 29'uncu maddesinde ise BSMV'den istisna edilecek işlemlere yer verilmiştir. Diğer maddelerde ise verginin mükellefi, BSMV'nin matrahı ve oranı ile beyana ilişkin hükümler yer almaktadır.

Kanun'un 28'inci maddesine göre banka ve sigorta şirketlerinin 10.6.1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün işlemler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar BSMV'ye tabidir. Aynı madde ile bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar da BSMV'ye tabi tutulmuştur. Daha sade bir dille anlatmak gerekir ise bankerlerin BSMV'nin konusuna giren işlemleri genel hatlarıyla aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

1. *Banka muamele ve hizmetleri,*
2. *Kendileri veya başkaları adına menkul kıymet alıp satmayı, alım – satıma aracılık etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi meslek haline getirenlerin bu faaliyetleri,*
3. *Mevduat faizi vermek veya başka isimlerle faiz ve benzeri menfaatler sağlamak için sürekli halde para toplama işleri,*
4. *Ödünç para verme işleri.*

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Gallié 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra
26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. Ct
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

Sorunlar ve Çözüm Önerileri

1- Matrah tespiti (Lehe alınan para tutarının tespiti)

Diğer Kanunlardan farklı olarak, Gider Vergileri Kanunu uyarınca BSMV yükümlülüğünün doğması için yalnızca verginin konusuna giren bir işlem yapılması yeterli değildir. Bununla birlikte yapılan işlem neticesinde lehe alınan bir para olması; yani bir gelir elde edilmesi gerekmektedir.

BSMV uygulamasında temel sorun, lehe kalan paranın tespitine yönelik belirsizliklerden kaynaklanmaktadır. 6802 sayılı Kanun'da yer alan düzenlemelerin yetersizliği, bazen Maliye Bakanlığı özelemleri bazen de yargı kararları ile uygulamanın yönlendirilmesine sebebiyet vermektedir. Ancak aynı veya benzer konularda farklı görüş içeren özelemlerin bulunması, sektör oyuncuları arasında farklı değerlendirme ve uygulamalara sebebiyet verebilmektedir.

Lehe kalan paranın tespiti ile ilgili olarak BSMV matrahına ulaşırken maliyetin dikkate alınması alınamayacağı hususu oldukça önem arz eden bir konudur. Hemen hemen her işlemde görünen veya görünmeyen bir maliyet unsuru yer almaktadır. BSMV uygulaması açısından 6802 Sayılı Kanunun 31'inci maddede birlikte "vergi matrahında gider ve vergi adı altında indirim yapılamayacağı" hükmü sabitlenmiş olup, yapılan işlemle dolaylı yoldan gerçekleşen maliyetlerin BSMV matrahından indirimi mümkün bulunmamaktadır. Doğrudan gerçekleşen maliyetlerin tahsilat tutarından indirildiği durumlarda ise BSMV matrahı olan lehe alınan para tutarı hesaplanmaktadır. Bu yönüyle doğrudan maliyetlerin dolaylı maliyetlere göre işlem ve lehe alınan para kapsamında farkı bulunmaktadır. Nitekim İdare tarafından verilen bir özeldede (Gelirler Genel Müdürlüğü'nce verilen 28.05.1997 tarih ve 5601-835/22151 sayılı Özelge) bir bankanın hizmet ve satışlarının karşılığında yapmakta olduğu tahsilatlar nedeniyle maliyetlerin net şekilde tespit edilebilmesi halinde; tahsilat tutarından maliyetler düşüldükten sonra kalan farkın BSMV'ye tabi tutulması gerektiğini belirtilmiş ve dolayısıyla sadece doğrudan işlemle bağlantısı olan harcamaların matrahtan indirilebildiğine işaret etmiştir.

Tek Tebliğ çalışmasında, BSMV matrahının tespit edilmesi ile ilgili olarak detaylı örneklere yer verilmesi, lehe alınan paranın hesaplamasında hangi maliyetlerin dikkate alınabileceği detaylandırılmalı ve tereddütler mümkün mertebe bertaraf edilmelidir. Bu anlamda işlem anında ortaya çıkan ve taraflarca sözleşme veya başka bir bağlayıcı düzenlemeye göre işlem bazında hesaplanabilen giderlerin dikkate alınabileceği hususu açıkça ifade edilmelidir.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra

26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeanunionchamber.com

BSMV uygulamasında vergiyi doğuran olay, verginin konusuna giren bir işlem yapılması ve bu işlem sonucunda lehe para kalması ile birlikte ortaya çıkmaktadır. Bu kapsamda her bir işlem ayrı değerlendirilmekte, bir işlemde elde edilen gelir ile başka bir işlem için ödenen gider birbiri ile ilişkilendirilmemektedir. Ancak bazı durumlarda bir işleme bağlı olarak müşteriden tahsilat yapılırken, aynı işlem kapsamında üçüncü şahıslara ödeme yapılabilmektedir. Bu tahsilat ve ödeme işlemlerini ayrı işlemler olarak değerlendirmek, lehe alınan para yerine alınan parayı vergilemek sonucunu doğuracaktır. Bu türden birbiri ile bağlantılı işlemlerin tek bir işlem olarak kabul edilerek işlemler sonucu nette kalan para, yani lehe alınan paranın vergilenmesi gerekir. Bu kapsamda lehe alınan para tutarının tespitinde öncelikle hangi işlemlerin ayrı işlemler olarak değerlendirilip, hangi işlemlerin aynı işlem olarak değerlendirilmesi gerektiği hususunun Tebliğde net olarak ifade edilmesinde büyük fayda bulunmaktadır.

BSMV matrahının tespitinde aşağıdaki sorunlar ayrıca ele alınarak açıklanmalıdır:

a. Hasılat Paylaşımı

Bir finansal işlem birden fazla kurum tarafından yapıldığında, taraflardan birince tahsil edilen tutarın bir kısmı diğerine aktarılmaktadır. Bu durumda gelirin tamamını tahsil edip bir kısmını diğer kuruma aktaran kurum açısından BSMV matrahı, şüphesiz ki alınan paradan diğer kuruma ödenen tutar düşüldükten sonra kalan kısım olmalıdır. Önceki yıllarda verilen özelgelerde, menkul kıymet işlemleri ile ilgili aracılık hizmeti karşılığı elde edilen gelirlerden acente konumundaki başka bir BSMV mükellefine ödenen tutar düşüldükten sonra kalan net tutar üzerinden BSMV ödenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Hal böyle iken son yıllarda verilen başka özelgelerde her bir işlemin ayrı değerlendirilmesi gerekliliğine yapılan vurgu, sektörün ezberini bozmaktadır. Banka veya bankerlerce yapılan finansal işlem neticesinde tahsil edilen tutarın bir kısmının başka bir kuruma aktarılması durumunda, tahsil işlemi ile tahsil edilen tutarın bir kısmının başka bir finansal kuruma ödenmesi işlemi ayrı işlemler olarak kabul edilirse “lehe alınan para” yerine “alınan para” tutarı vergilenmiş olacaktır ki BSMV teorisinin bunu amaçlamadığı ortadadır.

Bu bakımdan Tebliğ çalışmasında hasılat paylaşımlı işlerin örneklendirilerek (örneğin banka-aracı kurum arasındaki komisyon paylaşımı, banka-portföy yönetim şirketi fon yönetim ücret paylaşımı gibi) BSMV matrahının tespitine yönelik detaylı açıklamalar yapılmalıdır.

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Gallié 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra
26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. Ct
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

b. Maliyet Paylaşımı ve Gider Yansıtılmaları

Özellikle finansal kurumlar tarafından herhangi bir finansal işleme ilişkin olarak tahsil edilen tutarların bir kısmının, işlem maliyeti olarak başka kurumlara aktarılması durumunda, BSMV matrahına esas olacak lehe alınan para tutarının tespitinde, bu işlem maliyetinin dikkate alınıp alınmayacağı farklı yorum ve uygulamaların kaynağını oluşturmaktadır.

BSMV ye tabi olarak faaliyet gösteren finansal kurumlar bazı durumlarda her iki tarafı da ilgilendiren bir işlem dolayısıyla oluşacak maliyeti beraberce üstlenmekte olup, bir tarafın bu maliyet kısmı ile ilgili olarak diğer tarafa ödeme yapması söz konusu olabilmektedir.

Bir diğer önemli sorun da, finansal kurumların bazen müşterileri ile yaptıkları işlem hacmine göre, bazen de işlemin niteliğine göre ödemek zorunda kaldıkları gider unsurlarını birebir müşterilerine aktarmaları durumunda, müşterilerinden aldıkları paraların BSMV'ye tabi olup olmayacağı ile alakalıdır.

Konu ile ilgili olarak verilen özgelelerde ise özellikle, BSMV uygulamasında her işlemin ayrı değerlendirilmesi gerekliliğine, bir işlemde elde edilen hasılatın başka bir işlem dolayısıyla katlanılan maliyetle ilişkilendirilmeksizin lehe alınan paranın tespit edilmesi gerektiğine dikkat çekilmektedir. Bazı özgelelerde ise, 6802 sayılı Kanun'un 31 inci maddesine atfen BSMV matrahından, gider ve vergi adı altında indirim yapılamayacağı ifade edilmekte ve daraltıcı yorumlara yer verilmektedir. Örneğin İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı'nca verilen ve GİB'in özelge sisteminde yer alan 23/12/2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.34.17.01-BSMV-2291 sayılı özelgede, aracı kurumun müşterileri adına gerçekleştirilen işlem hacmine göre aylık olarak ödediği borsa payını müşterilerine yansıtması durumunda, yansıtılan bedellerin BSMV'ye tabi tutulması gerektiği belirtilmiştir.

Özellikle gider yansıtılmalarında BSMV matrahının tespitinde, yansıtılan giderin niteliğinin dikkate alınması gerekir. Banka örneğinden hareket edilecek olursa, eğer bir banka tamamen kendisine ait bir gideri müşterisine yansıtıyorsa yansıtılan bu gider tutarı BSMV'ye tabi tutulmalıdır. Bununla birlikte bankaların müşterileri için yaptığı bir gider konusu ise bu giderin yansıtılmasında elde edilen tutarın BSMV'ye tabi olmayacağı açıktır. Ancak damga vergisi örneğinde olduğu gibi her 2 taraf için de gider niteliğinde olan bir harcamanın banka tarafından yapıp müşterisine yansıtılması halinde, müşteriden alınan tutarların BSMV'ye tabi tutulmaması gerekir. Zira damga vergisi mükellefi kağıtta imzası olanlardır ve bu vergi yükü taraflarca yapılan sözleşmeler ile bir tarafta bırakılabilir. Müşterinin damga vergisini ödemesi durumunda nasıl ki banka için BSMV'ye tabi tutulacak

bir para olmuyorsa, damga vergisinin banka tarafından ödenip müşteriye yansıtılması durumunda da aynı yaklaşımın geçerli olması gerekir.

Tebliğ çalışmasında gider yansıtılmalarına yönelik olarak expertiz ücretleri, sınav ücretleri, kart puan maliyetleri, sendikasyon kredilerinde ortak hukuk giderleri, sözleşmelere ait damga vergisi yansıtması gibi giderlerin yansıtılmasında BSMV uygulamasının ne şekilde olacağına yönelik detay açıklama ve örneklere yer verilmelidir.

c. Sovtaj Bedellerinin BSMV Karşısındaki Durumu

Yukarıda lehe alınan para tanımı ile ilgili olarak yapmış olduğumuz talebin uzantısı olarak; hâlihazırda sigorta şirketleri için gündemde olan sovtaj bedellerinin BSMV açısından konumunun da netleştirilmesi uygun olacaktır. Daha önce sektör temsilcileri tarafından Gelir İdaresi Başkanlığına izah edildiği ve Hazine Müsteşarlığı tarafından da teyit edildiği üzere sovtaj tahsilatlarında kullanılan 4 farklı yöntemde de sonuç olarak hasar işleminin bir parçası olan sovtaj tahsilatlarında lehe alınan para bulunmamaktadır. Sektör şirketlerine konu ile ilgili olarak yazılan raporlar, şirketlerin bazıları tarafından ihtilaf konusu yapılmış ve ilk derece yargı merciine başvuran şirketlerin 4 tanesi lehine karar verilmiştir. Diğer taraftan sigorta şirketlerinin önemli bir çoğunluğu da sovtaj bedellerinin BSMV'ye tabi olması gerektiği yönündeki tarhiyatlar için 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun'dan faydalanmış, davalarını ve/veya uzlaşma taleplerini geri çekmişlerdir. Bu çerçevede sovtaj bedellerinin hasar işleminin bir parçası olması ve lehe kalan para bulunmaması nedeniyle BSMV'ye tabi olmaması gerektiği doğrultusunda Uygulama Genel Tebliği'nde yapılacak bir düzenleme ile konunun açıklığa kavuşturulmasının uygun olacağını düşünüyoruz.

2- Bankerlerin Hangi Hizmetlerinin BSMV'ye Hangi Hizmetlerinin KDV'ye Tabi Olacağı

Gelir İdaresi Başkanlığı, banker kavramını ve bankerlerin işlemlerinin niteliğini belirleyerek BSMV konusunu netleştirmek adına çok sayıda düzenleme yapmıştır. Ancak günümüz ekonomik koşullarında yeni işlem türleri ve BSMV mükellefiyetleri (ödeme sistemleri şirketleri örneğinde olduğu gibi) ortaya çıkmış olup, bankerlerin BSMV mükellefiyetinin kapsamının yeniden ele alınması, sınırlarının net bir şekilde çizilmesi önem arz etmektedir.

Örneğin aracı kurumlar ve portföy yönetim şirketleri, SPK tarafından yayımlanan Tebliğler çerçevesinde izin verilen birçok faaliyette bulunabilmektedir. Bu faaliyetlerin hangilerinin esas faaliyet konusu olarak BSMV kapsamında işlem olarak değerlendirileceği uygulamada tereddüt yaratabilmektedir. Bugüne kadar çeşitli özelemler ile verilen görüş, bu tür kurumların danışmanlık hizmetlerinin KDV'li, menkul kıymetlere ilişkin işlemlerinin BSMV'li işlem olarak değerlendirileceği yönündedir. Ancak bu tür bir ayırım bugünkü faaliyet yapısında gerçekleşen işlemleri kavramak açısından yeterli değildir. Örneğin

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra
26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. CI
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeanunionchamber.com

portföy yönetim şirketleri menkul kıymet alım-satımı veya aracılığı yapmamakta, portföy ve risk yönetimi faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. Ancak 87 no.lu Gider Vergileri Genel Tebliği'nde PYŞ'lerin de esas faaliyetleri kapsamında BSMV mükellefi oldukları belirtilmiştir. Bu ifadenin daha detaylandırılması ve hangi faaliyetlerin BSMV kapsamında değerlendirileceğinin açıkça yazılması uygun olacaktır.

Netice itibarıyla banker kavramı yeniden ele alınmalı, kimleri hangi faaliyetleri sebebiyle banker olarak değerlendirileceği ve hangi faaliyetlerin BSMV kapsamında değerlendirileceği her bir banker sayılan finansal kurum bazında ele alınarak detaylandırılmalıdır.

3- Ödeme Sistemleri Şirketlerine Yönelik Tebliğ Taslağı

6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulundan (BDDK) alınan izinle kurulan ve bu Kanun hükümlerine göre faaliyette bulunan elektronik para ve ödeme kuruluşlarının hizmetlerinin vergilendirilmesine yönelik olarak 91 nolu Gider vergileri Tebliğ taslağı yayımlanmış, ancak bu taslak henüz resmi gazetede yayımlanmamıştır.

Bu taslakta yer alan "Ödeme hizmetlerinde, elektronik para ve ödeme kuruluşları tarafından diğer mükelleflere işlemle doğrudan bağlantılı olarak hesaplanıp işlem başına aktarılan bir komisyon tutarı bulunması halinde bu tutar lehe alınan paranın hesabında işlem maliyeti olarak dikkate alınabilir." ifadesi diğer kurumların BSMV matrahının tespitinde de dikkate alınabilecek bir ifade olarak değerlendirilmeli ve bu yönde belirleme yapılmalıdır. Ayrıca Taslakta BSMV kapsamında değerlendirilen işlemler için alınan komisyonun KDV mükellefi olanlar ile paylaşılması halinde, BSMV mükellefi olan şirkete KDV'li fatura düzenleneceği belirtilmektedir. Bu duruma bahsi geçen KDV'nin BSMV mükellefi şirket üzerinde yük olarak kalmasını önleyecek düzenleme yapılması uygun olacaktır.

4- Aynı Hisse Senetlerinin Satışından Doğan Kazançlar BSMV Uygulaması

BSMV uygulamasında her işlem ayrı değerlendirilmekte ve lehe alınan para varsa işlem bazında BSMV'ye tabi tutulmaktadır. Aracı kurumlar kendi adlarına şirket portföyü oluşturabilmekte ve bu portföyde çeşitli hisse senetleri alım satımına konu edilebilmektedir. Aynı şirketin hisse senetleri gün içerisinde birden fazla kez alım satımına konu edilebilmekte, bu satışların bir kısmından kar elde edilse de gün sonu toplamda zarar doğabilmektedir.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra

26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. Ct
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

Aynı menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracından değişik tarihlerde alımlar yapıldıktan sonra bunların bir kısmının elden çıkarılması halinde, BSMV matrahının tespitinde dikkate alınacak alış bedelinin ne şekilde tespit edileceği konusunda net bir belirleme mevzuatta yer almamaktadır. Geçici 67'nci maddede, bu tür durumlarda ilk giren ilk çıkar yöntemi (FIFO) kullanılmak suretiyle, tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınacak alış bedeli belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Bununla birlikte aynı hisse senedinden değişik tarihlerde alımlar yapıldıktan sonra belirli dönem zarfında bu hisse senetlerin satışından, bazı satışlar açısından kar bazı satışlar açısından ise zarar oluşmaktadır. Ancak BSMV uygulamasında her işlem ayrı değerlendirildiğinden, aynı şirket hisse senetlerinin satışından doğan zararlar, karlara mahsup edilememektedir. Böylece örneğin bir aylık dönem içerisinde aynı şirketin hisselerinin satışından nette zarar oluşsa da ay içerisinde gerçekleşmiş kar doğuran işlemler için BSMV ödenmektedir.

Bu bakımdan, öncelikle aynı menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracından değişik tarihlerde alımlar yapıldıktan sonra bunların bir kısmının elden çıkarılması halinde, BSMV matrahının tespitinde dikkate alınacak alış bedelinin ne şekilde tespit edileceği (ortalama maliyet, FIFO vb.) hususunun tespit edilmesi, sonrasında ise aylık bazda aynı menkul kıymet satışından doğan kar ve zararın bir arada değerlendirilerek BSMV matrahının tespit edilmesine olanak sağlanmalıdır.

5- Arbitraj Muameleleri

Banka ve aracı kurumların müşterileri ile yaptıkları döviz ve/veya faize dayalı türev işlemlerin, yabancı bir karşı kurum ile yapılan işlem neticesinde ters pozisyon alınmak suretiyle birebir ve aynı şartlarda, aynı anda kapatılması durumunda bu işlemlerin arbitraj işlem kapsamında değerlendirilmesi ve bu işlemler neticesinde bankanın lehine kalan net tutarın BSMV'ye tabi tutulması gerekmektedir.

6802 sayılı Kanununun 29 uncu maddesinin (p) bendi uyarınca arbitraj işlemleri dolayısıyla lehe kalan paralar BSMV'den istisnadır. 89 no.lu Gider Vergileri Genel Tebliği'nde arbitraj, herhangi bir menkul kıymetin, dövizin veya malın eş zamanlı olarak bir piyasadan alınıp diğer bir piyasada satılarak, aynı kıymetlerin birbiri ile değiştirilmesi sonucu risksiz bir şekilde gelir elde edilmesi işlemi olarak tanımlanmıştır. Bir işlemin arbitraj işlemi olarak değerlendirilebilmesi için hangi unsurları ifade etmesi gerektiği de aynı Tebliğ'de belirtilmiştir. Bu şartlardan birisi de aynı ürünün farklı piyasalarda aynı anda farklı fiyatlardan alım satıma konu edilebilmesi şartıdır. Tebliğ'de belirtildiği üzere alım satımın aynı anda gerçekleşmesi ve dolayısıyla arbitrajcının risk üstlenmemesi, arbitraj işleminin temel varsayımdır. Dolayısıyla, bir işlemin

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra

26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. Ct
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

arbitraj işlemi sayılabilmesi için, kıymetin alım satım işleminin eş zamanlı, yani aynı işlem günü içerisinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Banka ve aracı kurumlar ise, müşterisine türev ürün satışında prim tahsil etmekte, bu türev işlemin riskinden korunmak amacıyla yabancı bir kuruma prim ödeyerek başka bir türev ürün satın almaktadır. Bu işlemler neticesinde türev işlemin ne şekilde gerçekleşeceğinden bağımsız olarak banka lehine kalan tutar, müşteriye yapılan satışta tahsil edilen prim tutarından yurtdışı kurumdan alınan türev ürün için ödenen prim tutarı arasındaki fark olmaktadır. Eğer bu iki işlem ayrı işlemler olarak değerlendirilip arbitraj kapsamına alınmazsa, müşteriye satılan türev ürünün prim gelirinden, bu işlemin maliyeti yani ödenen prim dikkate alınmadan BSMV ödemesi yapılmış olacaktır ki böyle bir durum Türk finansal kurumları açısından rekabet eşitliğini bozucu aleyhe sonuç doğuracaktır.

Bu çerçevede müşteri işlemlerinin üçüncü bir karşı kurumla yapılan işlem neticesinde ters pozisyon alınarak kapatılması işleminin arbitraj kapsamında değerlendirileceğine yönelik bir belirleme yapılması yerinde olacaktır.

6- Kaldıraçlı İşlem Gelirlerinde BSMV

Kambiyo muamelelerinde satış tutarına ilişkin BSMV oranı 15/4/2008 tarihli ve 26848 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/13459 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1/5/2008'den itibaren sıfıra indirilmiştir.

Banka, banker ve sigorta şirketleri tarafından yapılan fiziki teslimatlı döviz alış ve satış işlemleri, kambiyo işlemi olduğundan sıfır oranında BSMV'ye tabi olup, üzerlerinden BSMV hesaplanmamaktadır. Ancak 89 no.lu Gider Vergileri Genel Tebliği'nde açıklandığı üzere, nitelik itibariyle banka muamele ve hizmetleri kapsamında olduğu kabul edilen forex işlemleri, dayanak varlıktaki fiyat değişimlerinden fiziki alım satım olmaksızın yararlanmayı amaçladığından, kambiyo alım satım işlemi olarak değerlendirilmemektedir. Dolayısıyla banka, banker ve sigorta şirketlerinin forex gelirleri üzerinden %5 oranında BSMV hesaplanması gerekmektedir.

Forex işlemlerinin kambiyo muamelesi olarak kabul edilmemesinin temel gerekçesi, 89 no.lu Tebliğ'e göre, forex işlemlerde fiziki teslimatın olmamasıdır. Yani forex işlemlerinde dayanak varlıktaki fiyat değişimlerinden fiziki alım satım olmaksızın yararlanma amacı olduğundan, bu işlemler kambiyo muamelesi olarak kabul edilmemektedir. Oysaki döviz dayalı bir işlemin fiziki teslimatla sonuçlanmaması durumunda kambiyo işlemi sayılmayacağına dair bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Bir başka ifadeyle, mevcut yasal düzenlemelerde işlemlerin

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallié 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra

26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. Ct
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeanunionchamber.com

fiziki teslimatla sonuçlanmamasının, işlemin kambiyo işlemi olarak kabul edilmesini engelleyici bir hüküm bulunmamaktadır. Şöyle ki;

“Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar” ın 2/h maddesinde döviz (kambiyo), efektif dahil yabancı parayla ödemeyi sağlayan her nev’i hesap, belge ve vasıtalar olarak tanımlanmıştır. Nitekim Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği’nce (TSPAKB), dövize dayalı olarak gerçekleştirilen kaldıraçlı alım satım işlemlerinin kambiyo işlemi olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceğine dair Hazine Müsteşarlığı’ndan yazılı görüş istenmiş olup, Hazine Müsteşarlığına gönderilen cevabi yazıda;

- 32 Sayılı Kararda yer alan tanım çerçevesinde kambiyo işlemlerinin, geniş anlamda söz konusu kıymetlerle ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılacak her türlü tasarrufu ifade edecek şekilde değerlendirilmesi gerektiği,
- 32 Sayılı Kararın 6’ncı maddesinde dövize ve kıymetli madenlere dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alınıp satılmasına ilişkin hükümlere yer verildiği ve işlemlerin fiziki teslimatla sonuçlanıp sonuçlanmaması açısından ayrıma gidilmediği,
- Kambiyo tanımında yer alan kıymetlerle ilgili spot ve vadeli işlemlerin geniş anlamda yorumlanması gerektiği

değerlendirilmiştir.

Ayrıca SPK tarafından yayımlanan “Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (III-37.1)” in 3/ö maddesinde, döviz ve kıymetli madenler ile Kurulca belirlenecek diğer varlıklar üzerine yapılacak kaldıraçlı işlemler, türev işlem kapsamında değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda dövize dayalı olarak gerçekleştirilen forex işlemlerinin kambiyo işlemi olarak kabul edilmesi ve BSMV oranının sıfır olarak uygulanması yönünde yeni bir düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır.

7- Temettülde BSMV İstisnası

6802 sayılı Kanun’un 29/f maddesine göre bankaların, bankerlerin ve sigorta şirketlerinin sermayelerine iştirak ettikleri banka, banker ve sigorta şirketlerinin bu kanuna göre banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi muamelelerden mütevellit karları, BSMV’den istisnadır. Bu istisna hükmüne göre, BSMV mükellefi banka, banker ve sigorta şirketlerinin iştiraki konumunda bulunan başka bir BSMV mükellefi kurum kar dağıtımını yaparsa, dağıtılan kar tutarı dağıtım yapan kurum nezdinde BSMV’ye tabi tutulduğundan, mükerrer vergilemeye

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra

26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. Ct
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

sebebiyet vermemek adına kar payını alan kurum nezdinde ayrıca BSMV'ye tabi tutulmamaktadır. Uygulamada kar dağıtımı yapan kurum, dağıttığı kar tutarının ne kadarlık bir oranının BSMV'ye tabi tutulduğunu, yani üzerinden BSMV ödendiğini, belirten bir yazıyı kendisine iştirak eden kurumlara göndermekte ve kar payı alan kurumlar bu oran ölçüsünde BSMV istisnasından yararlanmaktadır.

Bununla birlikte kar dağıtımı yapan BSMV mükellefi kurumun dağıttığı kar tutarının bir kısmı BSMV'ye tabi olsa da BSMV istisnasından yararlanmış ve dolayısıyla üzerinden BSMV ödenmemiş bir gelir unsurundan kaynaklanabilir. Örneğin mevduat kabul etmeyen bir banka tarafından verilen yatırım kredileri dolayısıyla tahakkuk eden faizler BSMV'den istisna olup, bu banka kar dağıtımına gidip bu krediler dolayısıyla elde ettiği faizler dahil kazancını dağıtabilir. Bu durumda dağıtılan kazanç tutarı içerisinde BSMV'ye tabi olsa da istisna hükümleri dolayısıyla üzerinden BSMV ödenmemiş kazançlar bulunursa, bu kazançlara isabet eden dağıtılan tutar üzerinden elde eden tarafından BSMV istisnası uygulanabilir mi sorusu tartışmalara sebebiyet vermektedir. Bir başka ifadeyle, 6802 sayılı Kanun'un 29/f maddesinde yer alan "BSMV ye tabi..." ifadesinden, üzerinden fiilen BSMV ödenmiş kazançlar mı, yoksa istisnadan yararlınsa da teorik olarak BSMV'ye tabi kazançlar mı anlaşılmalıdır sorusunun cevabı izaha muhtaçtır. İstisna kazançların da özünde BSMV'ye tabi olduğu ve zaten bu yüzden istisna kapsamına alındığı dikkate alındığında, maddede belirtilen "BSMV ye tabi..." ifadesinden yasal anlamda BSMV'ye tabi karların anlaşılması gerektiği anlaşılmaktadır sonucuna varılmaktadır.

Nitekim benzer bir istisna tam mükellef kurumlarca başka tam mükellef kurumlara dağıtılan kar paylarına yönelik olarak mevcuttur. Buna göre, bir kurum nezdinde zaten vergilenmiş bir kazancın başka bir kuruma aktarılması sırasında mükerrerliğe sebebiyet vermemek adına "temettü istisnası" uygulanmakta ve dağıtılan kar payları kurumlar vergisinden istisna edilmektedir (5520 sayılı KVK, md-5/1-a). Bu istisna uygulamasında, kar dağıtımı yapan kurumun dağıtımına konu ettiği kazanç tutarı içerisinde istisna kazançların bulunup bulunmadığı, kar payını elde eden kurumun kar payının tamamı üzerinden istisnadan yararlanmasına engel teşkil etmemektedir. Diğer taraftan 86 no lu Gider Vergileri Genel Tebliğinde (A-4/c ve d bentleri) acente komisyonlarının BSMV karşısındaki durumu ele alınırken, üzerinden hesaplandığı primler üzerinden BSMV ödenip ödenmediğine bakılmaksızın acente komisyonları üzerinden BSMV hesaplanmayacağı belirtilerek istisnanın sürekliliği sağlanmıştır. Aynı şekilde vergiden müstesna zirai sigorta poliçelerinde havuza devredilen primler nedeniyle sigorta şirketlerinin aldığı komisyonlar üzerinden BSMV hesaplanmayacağına dair mukteza vardır. (B.07.1.GİB.4.99.16.02-6802/29-153)

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallié 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra

26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. Ct
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeanunionchamber.com

Bu bakımdan kanaatimiz, hem 6802 sayılı Kanun'da yer alan ifade tarzı, hem de 5520 sayılı KVK'da ve Gider Vergisi uygulamalarında yer alan benzer istisna hükmü dikkate alındığında, BSMV'ye tabi bir işlemde doğan kazanç dağıtıldığında, bu kazanç BSMV istisnasından faydalanmış olsa da, kar payını alan kurumun bu tutar için BSMV istisnasından faydalanması gerektiği yönündedir. Tebliğ taslağında temettü istisnasına ilişkin uygulamanın detaylandırılması bir ihtiyaçtır.

8- Mahkeme Kararı veya Sözleşme Gereği Ödenen Tazminatlar

BSMV'de vergiyi doğuran olayın meydana gelebilmesi için bir muamele yapılması ve bu muamele sonucu lehe para kalması şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir. Mahkeme kararı veya sözleşme hükümlerine istinaden yapılan tazminat ödemelerinde, esasen yapılmış bir işlem bulunmamakta, BSMV mükellefi tarafın zarar tazmini için karşı taraf bir bedel ödemektedir. Bu bakımdan elde edilen tazminat tutarları için BSMV hesaplanmasına gerek olmadığını açıkça belirtilmesi önem arz etmektedir. Nitekim KDV uygulamasında da tazminatlar bir mal teslimi veya hizmet ifası mukabili olmadığı için KDV'ye de tabi tutulmamaktadır.

9- Mahkeme Kararı Gereği Tehsil Edilen Karşı Taraf Vekâlet Ücretleri

BSMV mükelleflerinin taraf olduğu davaların lehe sonuçlanması neticesinde mahkemelerce karşı tarafın vekâlet ücreti ödemesine hükmolünmakta, Gelir İdaresi ise bu vekâlet ücreti ödemelerinin BSMV'ye tabi tutulması gerektiğini belirtmektedir. Oysaki karşı tarafça ödenen vekâlet ücreti, BSMV mükellefi tarafa verilen bir hizmetin karşılığı değildir. Bu bakımdan vergiyi doğuran olay veya işlem gerçekleşmemektedir. Dolayısıyla karşı taraf vekâlet ücretlerinin BSMV'ye tabi tutulmamasına yönelik bir açıklama yapılması yerinde olacaktır.

10- İhraç Edilen Menkul Kıymetlerin Geri Alınıp Tekrar Satılması İşlemlerinin Borçlanma İşlemi Olarak Kabul Edilmesi

İhraç edilen menkul kıymetlerin ihraççısı tarafından piyasadan geri alınması ve tekrardan satılarak ihraç edilmesi işlemlerine yönelik olarak GİB tarafından verilen bir özalgede bu işlemin menkul kıymet Portföy işlemi olarak değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu yaklaşım dikkate alındığında, örneğin piyasadan geri satın alınan bir tahvil aktifte belirli bir süre tutulup örneğin 3 ay sonar tekrar piyasa fiyatından satıldığında, işlemiş faizin de etkisiyle satış ve alış bedeli arasındaki fark açılmakta ve böylece gerçek manada lehe para kalmasa da fark üzerinden BSMV ödenmesi gerekmektedir. İşlemin doğası gereği bu türden geri alınıp tekrar satılan menkul kıymetler açısından bu işlemin yeni bir borçlanma olarak kabul edilmesi ve Tebliğde bu yönde açıklama yer alması önemlidir.

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra
26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. CI
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

11- Tüketicinin Korunması Kanunu Kapsamında Yapılan İadelerde BSMV Mahsubu

6728 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme neticesinde, bankalar ve finansman şirketleri, 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun gereğince tüketicilere iade ettikleri ücret, komisyon ve benzeri adlarla tahsil ettikleri tutarlara ilişkin vergileri, iadenin gerçekleştiği dönemde hesaplanan banka ve sigorta muameleleri vergisinden indirebilmektedirler. Bu kapsamda mahkeme kararı, tüketici hakem heyeti ve diğer meslek örgütleri hakem heyetleri kararı yanısıra, Tüketici kanunu kapsamında müşteri şikâyet ve talepleri çerçevesinde, hukuki ihtilafa girilmeden haksız yapıldığına kanaat getirilen tahsilatların iadelerin de BSMV mahsubunda dikkate alınabileceği açıkça belirtilmelidir.

12- Türev İşlemlerde BSMV Matrah Tayini

Tezgahestü piyasalarda gerçekleşen türev işlemler sonucu lehe alınan paralar bir Kanun değişikliği ile BSMV'den istisna edilmesi oldukça önemlidir. Böyle bir istisna düzenlemesi yapılıncaya kadar aşağıda belirtilen işlemler açısından Tebliğ açıklamaları ile konuya yön verilebilir.

a- Kıymetli Madenler Üzerine Yapılan Türev İşlemler Kambiyo İşlemi sayılarak 0 oranda BSMV'ye Tabi Tutulmalıdır

Kıymetli madenler üzerine yapılan türev işlemlerinin bir yarısını kambiyo işlemi (döviz teslimi), diğer yarısını ise kambiyo işlemi olmayan altın teslimi oluşturmaktadır. Bu tür bir işlemler çoğunlukla fiziki teslimatla sonuçlanmakta ve ayrıca BSMV matrah tespitinin ne şekilde yapılacağı (kıymetli maden fiyatındaki değişime göre mi, yoksa döviz hareketine bağlı gelire göre mi) belirsizlik arz etmektedir. Bu türden kıymetli madene dayalı türev işlemlerin kambiyo işlemi olduğu hususunun Tebliğde kabul edilerek BSMV oranının %0 olarak belirlenmesi uygulamadaki sorunları giderecektir.

b- Nakdi Uzlaş – Fiziki Teslimat Ayrımı Kaldırılmalıdır

Döviz dayalı finansal türev işlemlerde vadede gerçekleşen işlemlerde nakdi uzlaş/fiziki teslimat durumuna bakılmaksızın kambiyo işlemi olduğu Kabul edilmeli ve %0 oranında BSMV'ye tabi olacağı hususu belirtilmelidir.

13- Yurtdışı Sigorta Şirketi ile Türk Reasürans Şirketi veya Sigorta Şirketi Arasında Gerçekleşerek Olan Reasürans İşlemlerinde BSMV İstisnası

Gider Vergileri Kanunu'nun 29'uncu maddesinin (j) bendi uyarınca mükerrer sigorta muameleleri ile retrosesyon muameleleri dolayısıyla alınan prim, komisyon vesaire paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra

26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. Ct
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeanunionchamber.com

Maddede yer alan düzenleme yurtiçindeki sigorta şirketleri arasında gerçekleşen reasürans işlemlerinde uygulamada tereddüt yaratmazken, yurtiçindeki bir reasürans veya sigorta şirketinin yurtdışındaki sigorta şirketinden prim karşılığında risk devir aldığı reasürans işlemi gerçekleştiği durumda tereddüt yaratabilmektedir.

İstisna maddesinin dayanağının sigorta sektörünü güçlendirmek olduğu dikkate alındığında yurtdışı sigorta şirketi ile Türk reasürans şirketi veya sigorta şirketi arasında gerçekleşerek olan reasürans işleminde de istisnanın uygulanması gerekliliği açıktır. Aksi durumda Türk şirketlerinin uluslararası rekabette fiyat dezavantajı ile karşılaşmaları kaçınılmazdır.

Kanun maddesi konuyu tam olarak kapsamakla birlikte maddeye açıklama olarak Gider Vergileri Sirküleri ile yapılacak bir açıklama ile konunun açıklığa kavuşturulmasının yararlı olacağı görüşündeyiz. Bu konuda, muamele vergisi kanunu uygulaması ile ilgili olarak; devralınan primlerin BSMV ye tabi olmadığı yönünde verilmiş olan bir muktezanın da bulunduğunu belirtmek isteriz.

14- Bedelsiz Edinilen Hisse Senetlerinde BSMV

BSMV mükellefi kurumların iştirak ettiği kurumlar tarafından, kar veya sermaye yedeği kaynaklı fonların sermayeye ilavesi neticesinde, BSMV mükellefi ortaklara bedelsiz hisse senetleri verilmektedir. Bu şekilde bedelsiz edinilen hisseler için kurumlar vergisi açısından ne şekilde işlem yapılacağı hususu 1 no.lu Kurumlar vergisi Genel Tebliği'nde açıklanmıştır.

Buna göre sermaye yedekleri kullanılmak suretiyle sermaye artırımında bulunulması neticesinde sermaye artırımını nedeniyle verilecek bedelsiz hisse senetlerinin, bu şirkete iştirak edenler yönünden aktif ve pasiflerinde bir artışa neden olmayacak ve dolayısıyla, bedelsiz hisse senetleri nedeniyle aktifte tutulan hisselerin sadece adedi değişecek, bedelinde değişme olmayacaktır. Sermaye yedeği kaynaklı edinilen bedelsiz hisse senetleri için gelir kaydı yapılmamaktadır.

Yine Tebliğdeki açıklamalara göre, dönem kârından ayrılan yedekler kullanılmak suretiyle sermaye artırımında bulunulması halinde ise bu işlem sonucu ortaklara bedelsiz hisse senedi verilmesi ile fiilen kâr payı dağıtılması arasında fark bulunmamaktadır. Her iki halde de ortaklar, kurum bünyesinde oluşan kârlar üzerinde tasarrufta bulunma imkanına sahip olmaktadır. Dolayısıyla, kâr yedeklerinden karşılanan sermaye artırımları sonucunda ortaklarca bedelsiz iştirak hissesi iktisap edilmesi durumunda, alınan bu iştirak hisseleri nominal bedelle iştirak hesaplarında izlenecek ve iştirak kazançları istisnası nedeniyle kurumlar vergisine tabi tutulmayacaktır.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra

26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. CI
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeanunionchamber.com

Bununla birlikte özellikle kar yedeği kaynaklı bedelsiz hisse senetleri üzerinden BSMV hesaplanması gerekip gerekmediği hususu uygulamada tereddüt yaratmaktadır. Bedelsiz hisse senetlerini alan BSMV mükellefi kurumlar açısından, herhangi bir işlem yapılması ve bu işlem neticesinde lehe alınan bir tutar kalması gibi bir durum söz konusu değildir. Nitekim GİB tarafından verilen özgelelerde, İMKB üyesi aracı kurumlara, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 138/6-a maddesi "Borsa İstanbul A.Ş.'nin sermayesinin %4'ü İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nın mevcut üyelerine eşit ve bedelsiz devredilir." hükmü uyarınca bedelsiz hisse devri işleminde bedelsiz olarak verilen hisse senetlerinden şirket lehine herhangi bir para kalmadığından BSMV'ye tabi tutulmaması gerektiği belirtilmiştir. Buna benzer bir açıklamanın sermaye veya kar yedeği kaynaklı olarak edinilen bedelsiz hisse senetleri için de yapılması uygulamada tereddütleri ortadan kaldıracaktır.

15- BSMV Matrahları Bulunmayan Fonların Boş BSMV Beyannamesi Vermemesi

Bilindiği üzere Gider Vergileri Kanununun 29'uncu maddesinin (t) bendi kapsamında emeklilik yatırım fonlarının, menkul kıymet yatırım fonlarının ve menkul kıymet yatırım ortaklıklarının, sermaye piyasalarında yaptıkları işlemler nedeniyle elde ettikleri paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır.

Fonların sermaye piyasalarında yaptıkları işlemlerden başka işlemleri bulunmadığından BSMV matrahları bulunmamaktadır. Buna paralel olarak BSMV ödemeleri de bulunmamaktadır. Ancak fonlar mevcut düzenlemeler uyarınca boş dahi olsa BSMV beyannameleri vermektedir.

Fonların damga vergisi istisnası uyarınca bu beyannameler için damga vergisi ödemedikleri de dikkate alındığında boş beyanname verilmesinin fonlara ve Vergi İdaresine iş yükü çıkarmak dışında bir işlevi olmamaktadır.

Yapılacak düzenleme ile boş BSMV beyannamesinin verilmesine gerek olmadığı ve konunun ayrıca Vergi Dairesine bildirimine gerek olmadığı şeklinde yapılacak bir açıklama ile iş yükünün önüne geçilebileceği, eğer fonların bu kapsamda vermeleri gereken bir beyanname olursa vermelerinin sağlanabileceğini düşünüyoruz.

16- Portföy Aracılığında BSMV Matrahının Tespiti

Yeni Sermaye Piyasası Kanunu'nun getirmiş olduğu yeniliklerden birisi de yatırım kuruluşlarının belirli sınırlama ve düzenlemeler çerçevesinde portföy aracılığı hizmeti verebilmesidir. Portföy aracılığı hizmeti SPK tarafından yayımlanan "Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (III-37.1)" in 22'nci maddesinde şu şekilde tanımlanmıştır:

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Gallié 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra
26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. Ct
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeanunionchamber.com

“Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında portföy aracılığı faaliyeti, işlem aracılığı faaliyetine ek olarak, yatırım kuruluşlarının müşterilerin sermaye piyasası araçlarıyla ilgili alım veya satım emirlerini karşı taraf olarak yerine getirmesi faaliyetini ifade eder.”

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

Tebliğ düzenlemeleri kapsamında banka ve aracı kurumlar, geniş yetkili aracı kurum belgesini almak koşuluyla portföy aracılığı hizmetinde bulunabileceklerdir. Portföy aracılığı hizmeti veren kuruluşlar, müşterilerin sermaye piyasası araçlarının alım satımına yönelik taleplerini kendi hesabından karşılamaya yetkilidir. Dolayısıyla portföy aracılığı faaliyeti yapan banka ve aracı kurumlar, müşterilerin alım satım talepleri karşılığında bu talepleri yerine getirebilmek için kendi portföylerinden alım satım yapabileceklerdir.

Portföy aracılığı faaliyeti kapsamında müşteri talebine bağlı olarak çok sayıda alım satım işlemi gerçekleşeceğinden, BSMV matrahının tespitinde her işlemin ayrı değerlendirilmesi ve BSMV'ye tabi tutulması, reel anlamda lehe para kalmasa da işlemsel bazda lehe para alınmış gibi işlem yapılmasına ve BSMV ödenmesine sebebiyet verebilecektir. Bunun yerine portföy aracılığı faaliyeti kapsamında bir dönemde yapılan işlemlerin tamamının tek bir işlem gibi dikkate alınması ve lehe kalan paranın ve dolayısıyla BSMV'nin tüm işlemler sonucuna göre tespit edilmesi, hem reel anlamda lehe kalan paranın tespit edilmesini sağlayacak hem de operasyonel kolaylık sağlayacaktır.

17- Bireysel Emeklilik Aracılarının Emeklilik Katkı Payları Üzerinden Aldıkları Komisyon ve Teşvik Ödemelerinin BSMV Dışında Tutulması

86 no lu Gider Vergileri Kanunu Genel Tebliği ile sigorta primleri üzerinden hesaplanan BSMV nin sigorta şirketleri tarafından ödeneceğinden bahisle vergiye tabi olsun veya olmasın tüm primler nedeniyle aldıkları komisyonlar için Sigorta Aracılarının BSMV mükellefi olmayacakları açıklanmıştır. Aynı şekilde, hiç bir aşamada BSMV ye tabi bulunmayan emeklilik katkı payları üzerinden bireysel emeklilik araçlarının aldıkları komisyon ve teşvik ödemelerinin de BSMV dışında olduğunun belirtilmesine ihtiyaç vardır.

18- Kontrgaranti Kapsamında Düzenlenen Kefalet Sigortası Poliçesinin BSMV'den İstisna Edilmesi

Kontrgaranti kapsamında düzenlenen kefalet sigortası poliçesinde lehe alınan tutarlara banka ve sigorta muameleleri vergisi istisnası uygulanacağı ve bu işlem için ödenen banka ve sigorta muameleleri vergisinin iadesinin de mümkün olacağı düşüncesindeyiz.

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Galoïsis, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra
26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. Ct
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeanunionchamber.com

www.tusiad.org

19- Sigorta Şirketlerince Sigorta Acenteliği Bulunan Bankalara Ödenen Teşvik Komisyonu vb. Ödemelerin BSMV'ye Tabi Tutulmaması

86 Seri No'lu Gider Vergileri Kanunu Tebliğ uyarınca sigorta acenteliği bulunan banka şubeleri tarafından sigorta şirketlerinden teşvik komisyonu ve benzer adlar altında alınan paraların 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28'inci maddesi hükmünce BSMV'ye tabi tutulması gerekmektedir. Teşvik komisyonu ve benzeri adlar altında alınan tutarlar, banka şubeleri tarafından Hizmet Vergisi (Banka Muameleleri Vergisi) Beyannamesinin ilgili kısmına dâhil edilmek suretiyle beyan edilmektedir.

Bankalara sigorta şirketlerince ödenen bu primlerin kaynağının aslında sigorta şirketlerinin müşterilerinden tahsil ettiği ve üzerinden BSMV hesapladıkları primler olduğu dikkate alındığında sigorta şirketlerince ödenen bu primlerin bankalarda tekrar BSMV'ye tabi tutulmasının BSMV'nin mükerrer hesaplanması sonucu doğurduğunu bu konunun Uygulama Genel Tebliği'nde yapılacak bir düzenleme ile çözülmesinin uygun olacağını düşünüyoruz.

20- Yurt Dışından Sağlanan Sigorta Acentelik Hizmetleri Hakkında

Sigorta şirketleri bazı durumlarda yurt dışı sigorta acentelerinin aracılığı ile global işler temin edebilmekte ve bu işler için yazdıkları primler nedeniyle yurt dışı acenteye komisyon ödemektedirler . Ödenen bu komisyonların vergi kanunları karşısındaki durumunun netleştirilmesine ihtiyaç vardır.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun 28. maddesinde; banka ve sigorta şirketlerinin Finansal Kiralama Kanunu'na göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paraların BSMV'ye tabi olduğu, 30. maddesinde de; BSMV'yi banka ve bankerlerle sigorta şirketlerinin ödeyeceği, 31. maddesinde ise; BSMV matrahının Kanun'un 28. maddesinde yazılı paraların tutarı olduğu hükümleri yer almaktadır.

Bununla birlikte, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17/4-e maddesinde banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemler ile sigorta araçlarının sigorta muamelelerine ilişkin işlemlerinin KDV'den istisna olduğu ifade edilmektedir.

Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin I/B-4.5.2. bölümünde de "5684 sayılı Sigortacılık Kanununun "Tanımlar" başlıklı 2. maddesinde, sigorta acenteleri ve brokerleri aracı olarak tanımlanmıştır. Buna göre, sözleşme yapma ve prim tahsil etme yetkisi bulunan veya bulunmayan sigorta acenteleri ile sigorta brokerlerinin sigorta şirketlerine yaptığı sigorta muamelelerine ilişkin işlemleri karşılığı aldığı komisyon bedelleri üzerinden KDV hesaplanmaz" ifadesine yer verilmiştir.

Bunun yanında konumuzla dolaylı ilgisi olmakla beraber; yurt dışından sağlanan sigortacılık faaliyetleri ile ilgili olarak yurt dışındada düzenlenen sigorta poliçeleri için mükellefiyet şartı

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Galois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Gallié 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra
26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. Ct
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

oluşmadığından BSMV hesaplanmayacağı yönünde bir mukteza (2/9/2015 tarih ve 39044742-180-78264 sayı) ve reasürans işlemleri nedeniyle reasürörlere ödenen primlerin KDV 17-4/e maddesi uyarınca KDV ye tabi tutulmayacağına dair KDV uygulama tebliğinde hüküm bulunmaktadır. Ayrıca daha önce belirttiğimiz üzere sigorta primleri üzerinden ödenen acente komisyonları için BSMV hesaplanmayacağı 86 no lu Tebliğ ile açıklanmıştır. (Tebliğde acentelerin yurt içinde mi, dışında mı faaliyet gösterdiklerine dair bir açıklık bulunmamaktadır.) Yukarıda yer verilen açıklamalarımız çerçevesinde yurt dışından sağlanan sigorta acentelik hizmetinin de yurt içi acentelik hizmetleri gibi KDV den müstesna tutulması yönünde , diğer taraftan bu işlem BSMV nin kapsamına girmediğinden (ve sorumlu sıfatı ile BSMV ödeme müessesesi bulunmadığından) BSMV ye de tabi tutulmaması yönünde açıklık kazandırıcı bir düzenleme yapılmasının uygun olacağı görüşünderiz.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Londra

26 Dover Street, London, W1S 4LY
T: + 44 207 763 71 03
F: + 44 207 763 71 01
E: tusiadlondon@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. Ct
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com